This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M-2352 विषय

नाव सत्याम्बाव्रत कथा

लेखक / लिपीकार

पृष्ठ 21 काळ पूर्ण / अपूर्ण

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ अथ श्री ससाम्बाव्रतपूजा प्रारभ्यते ॥ व्रतदिने
यजमानो नियमपूर्वकं प्रातरारभ्य शुचिः सुमंगलाचारः शमद
मादिसंपन्नः सुमंगलआभरणो देवतां मनसा स्मृत्वाऽद्य ससाम्बा
व्रतं करिष्ये इति मनसा संकल्प्य व्रतोपयोगि शुद्धसामग्रीं सं
पाद्य बंधुमित्रा प्रेष्ठ विप्रप्रभृत्यादीन्निमंत्र्य सपत्नीकः सायंका
ले स्नानं कृत्वा शुद्धासने समुपविश्य मंडपिका तोरणसमलंकृ
ते चतुरंगपीठे श्री ससाम्बा पूजनं कुर्यात् ॥ आचम्य प्राणानाय
म्य देशकालौ स्मृत्वा ममात्मनः श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलप्रा
प्त्यर्थं ममसहकुटुंबस्य क्षेमस्थैर्य आयुरारोग्यैश्वर्याभ्युदयार्थं

मनोप्सित कामनासिद्ध्यर्थं श्री सप्ताम्बावृतांगत्वेन यथासंपा
दितसामग्र्या श्री महाकाली महालक्ष्मी महासरस्वती स्वरूपि
श्रीसप्तम्बामहादेवी पूजनं करिष्ये ॥ तत्रादौ निर्विघ्नतासिद्ध्य
र्थं श्रीमहागणपतिपूजनं च करिष्ये ॥ आसनाद्युपचारैः संपूज्य॥
सप्तशासत्त्व श्री सूक्तोक्त पंचांगादिन्यासान्दिन्यन्यासान्श्च करिष्ये॥
ॐ हिरण्यवर्णाहरिणी० वामकरायनमः० ॐ तामआवह० दक्षि
णकरायनमः० ॐ अश्वपूर्वां० वामपादायनमः० ॐ कांसोस्मिता०
दक्षिणपादायनमः० चंद्रप्रभासां० वामजानवेनमः० आदित्यवर्णे०
दक्षिणजानवेनमः० उपैतुमां० वामपार्श्वेनमः० क्षुत्पिपासां० दक्षिण

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पार्श्वे नमः ० गंधद्वारान् ० नाभ्यै नमः ० मनसः का ० हृदयाय नमः ०
कर्दमेन प्रजा ० कंठाय नमः ० आपस्रजं ० वामस्कंधाय नमः ० आर्द्रापु
ष्करिणीं ० दक्षिणस्कंधाय नमः ० आर्द्रांयः करिणीं ० मुखाय नमः ० तांम
आवह ० भ्रुवोर्मध्याय नमः ० यः शुचिः प्र ० शिरसे नमः ० अथ
पंचांगन्यासः ॥ तत्सवितुः ॥ हृदयाय नमः ॥ वरेण्यं ० शिरसे [redacted] स्वाहा
भर्गो देवस्य ० शिखायै वषट् ॥ धीमहि ० कवचाय हुं ॥ धियो यो
2 नो नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ प्रचोदयात् अस्त्राय फट् ॥ मूलमंत्रन्यासः
ॐ चां नाभ्यै नमः ॐ भुं ० हृदयाय नमः ॥ ॐ डां ० बाहुभ्यां नमः
ॐ यैं ० कंठाय नमः ॥ वीं ० मुखाय नमः ॥ चैं ० नेत्राभ्यां नमः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

२ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं ललाटाय नमः ॥ चामुंडायै नमः मूर्ध्नि ॥ विच्चे शिरसे
स्वाहा ॥ ऐं ह्रीं क्लीं चामुंडायै विच्चे इति सर्वांगे ॥ ततः स्वपुरो
वामभागे स्थापित कलशस्य पूजनं शंखघंटापूजनं च विधाय ॥
॥ अत्र चतुरंगपीठे कलशपूजनं कुर्यात ॥ पीठे वरुणं देवतापूग
फलेष्वक्षतपुंजेषु वा पूजयेत ॥ मध्ये किंचिदधिकोन्नततंदु
लपुंजपीठे श्रीमहालक्ष्म्यै नमः ॥ तद्दक्षिणे श्रीमहाकाल्यै
नमः ॥ वामभागे महासरस्वत्यै नमः ॥ तत्परितो महालक्ष्मीपु
रत आरभ्य प्रदक्षिणक्रमेण ॥ ब्राह्म्यै नमः ॥ माहेश्वर्यै नमः
कौमार्यै नमः ॥ वैष्णव्यै नमः ॥ वाराह्यै नमः ॥ ऐंद्र्यै नमः ॥ २

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ अथ ध्यानं ॥ नारेरघस्तु नीलाभा उपरि श्यामलाकृतिः ॥ अग्ने
रत्नारविंदाभ्राच चतुर्भुजसमान्विता ॥ ग्रैवेयांगदसंयुक्ता लसत्तां
चीकलापिनी ॥ प्रसन्नवक्त्रां चतुर्भुजां सनन्दनाद्यैरपि शोभितां
भजे ॥ इति अंजलौ पुष्पं गृहीत्वा हृदिस्थां देवीं ध्यात्वा समार्गेण
पुष्पे आगतां ध्यात्वा ॥ ॐ हिरण्यवर्णां० ॥ आवाहयामि ॥ ताम
आवाह० आसनं० ॥ अश्वपूर्वां० पाद्यं समर्प० ॥ कांसोस्मि तां०
अर्घ्यं समर्प० ॥ चंद्रां प्रभासां० आचमनीयं० ॥ आदित्यवर्णे०
स्नानं समर्प० ॥ पंचामृतस्नानं समर्पयामि० ॥ शुद्धोदकस्नानं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चामुंडायैनमः ॥ तत्पश्चात्सर्वभागेमध्ये ॥ आदित्यायनमः
आग्नेय्यां सोमायनमः ॥ दक्षिणे भौमायनमः ॥ ईशान्यां बु
धायनमः ॥ उत्तरस्यां बृहस्पतेनमः ॥ प्राच्यां शुक्रायनमः ॥
पश्चिमायां शनिश्चरायनमः ॥ नैरुत्यां राहवेनमः ॥ वायव्यां
केतवेनमः ॥ ततः पूर्वे इंद्राय. ॥ अग्नये यमाय. ॥ निरुते वरुणा
वायवे सोमाय. ॥ ईश्वराय. ॥ इति पीठावरुणदेवताः संस्थाप्य
नाममंत्रेण षोडषोपचारैः पूजयेत् ॥ ततः श्रीसत्याम्बादेवताः
कृतप्राणप्रतिष्ठामूर्तिस्थितां पीठमध्ये स्थापित श्रीमहालक्ष्मी
पुरतः स्थापयेत ॥ अथध्यानादिषोडशोपचारैः पूजां कुर्यात ॥

CC-0. In Public Domain Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सरस्वत्यैनमः ॥ कटिं पूज० ॥ कामयैनमः ॥ नाभिं पूज० ॥ चित्तघंटा
यैनमः ॥ हृदयं पूज० ॥ मायायैनमः ॥ कंठं पूज० ॥ आर्यायैनमः ॥
बाहू पूज० ॥ मंगलायैनमः ॥ मुखं पूज० ॥ नीलग्रीवायैनमः ॥ जिह्वां
पूज० ॥ भद्रकाल्यैनमः ॥ दंता पूज० ॥ नलिकायैनमः ॥ नेत्रे पू०
खड्गधारिण्यैनमः ॥ ललाटं पूज० ॥ देव्यैनमः ॥ शिरः पूज० ॥
श्रीतसाम्बायैनमः ॥ सर्वांगं पूजयामि ॥ ॐ कर्दमेन० धूपं
स० ॥ ॐ आपस्रजंतु० दीपं स० ॥ ॐ आर्द्रां पुष्करिणीं० नैवेद्यं स०
करोद्वर्तनार्थे चंदनं समर्पयामि ॥ मुखवासार्थे तांबूलं स०
फलं स० ॥ दक्षिणां समर्पय० ॥ आर्तिक्यं स० ॥ कर्पूरनीराज

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सकलपूजार्थे गंधाक्षत पुष्प धूपदीपनैवेद्य नमस्कारं समर्पयामि ॥ उत्तरे निर्माल्यं विसृज्य अभिषेकं कुर्यात् ॥ ॐ तदस्तु॰

ॐ उपैतुमा॰ वस्त्रं स॰ कुसिपासां॰ कंचुकीं॰ गंधद्वारा॰ गंधं स॰

अक्षतां॰ हरिद्रां॰ कुंकुमं॰ सौभाग्यद्रव्यं॰ कज्जलं॰ सिंदुरं॰ कंठसूत्रं॰

कंकणं॰ नानाभूषणं ताडपत्रं॰ मनसः कामम॰ माल्यादीनि॰

पुष्पं समर्पयामि॰ शमीपत्रं समर्पयामि॰ ॥ अथ नामपूजा॰

जयन्त्यै नमः। मंगलायै नमः। भद्रकाल्यै नमः। दुर्गायै नमः। क्षमायै नमः। शिवायै नमः। धात्र्यै नमः। स्वाहायै नमः। मधुकैटभ ५

नाशिन्यै नमः। महिषासुरघातिन्यै नमः। रक्तबीजनाशिन्यै नमः।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सरस्वत्यै नमः ॥ कटिं पूज० ॥ कामयै नमः ॥ नाभिं पूज० ॥ चित्रघंटायै नमः ॥ हृदयं पूज० ॥ मायायै नमः ॥ कंठं पूज० ॥ आर्यायै नमः ॥
बाहू पूज० ॥ मंगलायै नमः ॥ मुखं पूज० ॥ नीलग्रीवायै नमः ॥ जिह्वां
पूज० ॥ यद्रकाल्यै नमः ॥ दंता पूज० ॥ नलिकायै नमः ॥ नेत्रे पू०
खड्गधारिण्यै नमः ॥ ललाटं पूज० ॥ देव्यै नमः ॥ शिरः पूज० ॥
श्रीतसाम्बायै नमः ॥ सर्वांगं पूजयामि ॥ ॐ कर्दमेन० धूपं
स० ॥ ॐ आपसृजंतु० दीपं स० ॥ ॐ आर्द्रां पुष्करिणीं० नैवेद्यं स०
करोद्वर्तनार्थं चंदनं समर्पयामि ॥ मुखवासार्थं तांबूलं स०
फलं स० ॥ दक्षिणा समर्पय० ॥ आर्तिक्यं स० ॥ कर्पूरनीराज

ॐ आर्द्रां यः करिणीं० प्रदक्षिणाम्० ॥ ॐ तां म आवह० नमस्कारो मेना
ॐ यः शुचिः प्रयतो० विद्याबुद्धिधनैश्वर्य पुत्रपौत्रादि संपदम् ॥
पुष्पांजलिप्रदानेन देहि मे ईप्सितवरम् ॥ श्रीसत्याम्बादेवतायै न
मः मन्त्रपुष्पं समर्पयामि ॥ इति प्रार्थना कृत्वा ॥ उत्तरपूजां कृत्वा
यस्यस्मृत्या० ॥ अनेन कृतपूजनेन श्रीसत्याम्बादेवता: प्रीय
तां न मम ॥ × ॥ × ॥ × ॥ × ॥ × ॥ × ॥
॥ × ॥ अथसार्थ सत्याम्बाव्रतकथा प्रारंभः ॥ × ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वतै नमः ॥ श्रीगुरवे नमः ॥
॥ नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम ॥ देवीं सरस्वतीं चैव त

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तोत्रमुदीरयत ॥ श्रूयतादेवदेवेश नारायण जगत्पते ॥ त्वदीये
नावधानेन कथयिष्ये शुभाः कथाः ॥ सर्वे श्रोतास्सावधाना भवंतु
॥ एकदा नैमिषारण्ये तरूषयः शौनकादयः ॥ पप्रच्छुरमुनयः
सर्वे सूतं पौराणिकं खलु ॥१॥ व्यास उवाच ॥ व्यास म्हणता
त एके वेळी नैमिषारण्यात शौनकादिक तरषी कथा ऐक
ण्याविषयी फार उत्सक होऊन पौराणिक जो सूत त्यास विचा
रू लागले ॥१॥ अहो वक्त्यामध्ये श्रेष्ठ महाबुद्धिमान सूता ज म्हणता
ता, तुमच्या वाणीरूपी प्रवाहाने आमचें अपुण्य निश्चये करू
न सफल झाले आहे ॥२॥ म्हणून आम्ही आता तुमची

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रार्थना करितो कीं, कोणत्या व्रताने अथवा तपाने इच्छिलेले फल प्राप्त होईल ते व्रत कथन करा ॥३॥ अहो सूत हो आता कृपाकरुन कालि मध्ये लवकर फल देणारे असे जे व्रत त्या चे सार आम्हाला सांगा ॥४॥ सुत म्हणतात, हे सर्व लोक हो उत्तम असे सत्सम्वाद ऐका. नद्यामध्ये ज्या प्रमाणे गंगा अथवा मनुष्यामध्ये ज्या प्रमाणे ब्राह्मण त्या प्रमाणे व्रत समुदयात उत्तम असे सत्सम्वाद आहे ती कथा ऐका ॥५॥ पुर्वी संकटाचे वेळी कार्तिकेय स्वामीने शंकरास असेच विचारले होते देव व दैत्य ह्यांच्या युद्धामध्ये मोठे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

संकट प्राप्त झाले असता फारच धाबरून कार्तिकस्वामी
ने आपल्या पितास शंकरास विचारले ॥६॥ षडानन म्हणता
त-हे भक्तावर दया करणाऱ्या कृपासागरा महादेवा तित्र
विण्यास कठीण अश्या संकटापासून माझे रक्षण करा
॥७॥ ह्या बालकावर दया करून लवकर फल देणारे असे
व्रत सांगा तेंव्हा म्हणतात हे मुला शीघ्र फल देणारे असे
व्रत मी सांगतो ते एकाग्रचित देऊन ऐका ॥८॥ पूर्वि
त्रिपुरासूर मारण्याचे वेळी मजवर असेच संकट आले
होते. त्यांचे पुण्य थोडे ते दुर्दैवी लोक पाहून तसेच आति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दुःखामुळें पीडलेले असायषी, वाईट कुळात उत्पन्न झालेले
लोक पाहून मी अगदी व्याकूळ झालो होतो. तेंव्हा आकाशवा
णी झाली ॥६॥ देव म्हणतात हे शंखो माझे भाषण ऐक म्हण
जे तू संकटा पासून मुक्त होशील असे ससम्बा नावाचे व्रत
आहे हे व्रत केले म्हणजे तुझे कल्याण होईल. ॥७॥ असे
मी तेथे ऐकून ते उत्तम ससाम्बा व्रत मनाने ध्यान करून
सर्व कांही जाणले व त्याप्रमाणे ते व्रत केले तेच मी तुला सांग
तो ते एकाग्र अतः करणाने ऐक हे ससाम्बादेवी व्रत सर्व संकट
तिचे दिवशी अथवा अष्टमी, पौर्णिमा, मंगळवार, शुक्रवार

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ह्या वारी किंवा मनात येईल त्या दिवशी प्रदोषकाली तिचे
पूजन करावे ॥११॥ स्वस्ति वाचन पूर्वक गणेश व वरुण
ह्यांची पूजा करुन आणि पीठ पूजा करुन यथा सांग दे
वीची स्थापना करावी ॥१२॥ मोठ्या भक्तीने ब्राम्हण
बंधु इष्टमित्र वगैरे ह्यांसह गंध पुष्प अक्षता धूपदी
प दुर्वा ह्यांनी देवीची पूजा करावी ॥१३॥ भक्तीने नैवेद्य
अर्पण करावा शुध्द अग्नीवर आटविलेल्या दुधाचा खवा
तूप साखर व चांगल्या गव्हाच्या रवा, ही सर्व प्रत्येकी दीड
शेर घेऊन ती एकत्र करुन त्यांत थोडे केशर घालून उत्तम

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रकारचे लाडू करवे. हा एक नैवेद्य प्रसाद करावा ॥१५॥
आणि दुसरा नैवेद्य साखर घालून खीर करावी. याप्रमा
णे दोन पदार्थांचा नैवेद्य देवीस अर्पण करावा आणि तस
म्बा विषई थाहि वरून मित्र व आप्त ह्यांसह कथा श्रव
ण करून ब्राह्मणास दक्षिणा द्यावी ॥१५॥ आणि यंत्राची
सोन्याची अगर रुपयाची प्रतिमा करून तिची पूजा
करावी. सर्वांस प्रसाद देऊन स्वतः आपण घ्यावा नंतर
आप्तजन व ब्राह्मण ह्यास भोजन व स्वतः हा भोजन क
रावे. ॥१६॥ गाणे, नाचणे, गीत नृत्यादी करून तस्माम्बादेवी

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चे स्मरण करावे नंतर देवीचे मंदिरांत पूजा केली असेल
तर ते मंदीर सोडून घरी जावे, ॥१७॥ शंकर म्हणतात हे षडा
नना: हे ससम्बाव्रत लवकर इच्छा पुरविणारे आहे. मुला
कलीयुगात महत फल देणारे हा लहानसा उपाय आहे॥१८॥
ज्यादिवशी व्रत करण्याविषई मनुष्य सवकास करील, त्या
दिवशी सकाळ पासून संध्याकाळ पर्यंत उपोषण करून
एकाग्र चित व्हावे आणि काया वाचा मने करून श्रीससम्बादेवी
च्या भक्तीविषई तत्पर असावे॥१९॥ इति श्री भविष्योत्तरपुराणे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

इति श्रीवक्षण पुरव संवादे सत्साम्बाव्रत कथायां प्रथमोऽध्यायः

॥सूत उवाच॥ सूत म्हणतात हे ब्राम्हण हो. पूर्वी हे सत्सांम्बाव्रत
कोणी व कसे केले हे सर्व मी सांगतो. तुम्ही भक्ति युक्त अंतः
करणाने ते ऐका ॥१॥ पूर्वी कांचीपुरातील एक ब्राम्हण अग
दी गरीब भुकेने पीडलेला असा नित्य पृथ्वीवर भिक्षा करिता
फिरत असे ॥२॥ एक दा तो घराबाहेर पडून भिक्षा करिता
पृथ्वीवर फिरु लागला सकाळ पासून माध्यान्हा पर्यंत फिरला
तरी त्यास काहीं मिळाले नाहीं. ॥३॥ तेंव्हा तो खिन्न होऊन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

परत आपल्या घरी आला. तेंव्हा त्याच्या पत्नीने दुरूनच धिक्का
रमुद्रेने त्याजकडे पाहिले. ॥४॥ आणि म्हणाली, अरे मूर्खा आज
संक्रातीचा दिवस आहे हे तुला माहित नाही काय, मी काय
करावे. असले सौभाग्य मुळीच नसले तरी चालेल ॥५॥ माझ्या
बापाने जातक वगैरे चांगले विधिपूर्वक पाहिले नाही. जा, जा,
पुनः पुनः निर्लज्जासारखा कशाला येतोस ॥६॥ जिकडे तुला
अन्नभिक्षा मिळेल तिकडे तुं खुशाल जा, असे तिचे भाषण
ऐकून तो ब्राम्हण घरा बाहेर पडला. ॥७॥ गावापासून चार
कोस तो गेला तेथे एक विहीर पाहून तेथे तो विचार करूं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लागला की. ॥८॥ ही विहीर फार मोठी आहे. व हिच्यांत पाणी
ही पुष्कळ आहे तर आपण प्रयत्न करून हिच्यात खरोखर
जीव द्यावा. ॥९॥ मी जिवंत राहून काय उपयोग आहे व
स्वतःच्या स्त्रीने देखील धिक्कार केला त्या अर्थी मी आता
जीव देतो ॥१०॥ असे म्हणून त्या ब्राम्हणाने असा निश्चय
करून मोठ्या प्रयत्नाने एक मोठा दगड आणून तो वस्त्रां
त बांधून ते वस्त्र त्याने कंबरेस बांधले ॥११॥ तो उडी
टाकणार इतक्यांत त्याच्या मागें श्रीसत्सांबादेवी येऊ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न म्हणाली. अरे मुला तूं हें काय करतोस तूं कां दुःखीत झालास ॥१२॥ दुःखाचा नाश होण्यास उपाय आहे. विचार करुन धैर्य धर असें आपल्या पाठी मागें झालेलें भाषण ऐकून तो मागें पाहूं लागला ॥१३॥ पूर्ण विद्युल्लते प्रमाणे दैदिप्यमान व श्यामवर्ण वस्त्र व अलंकार ह्यांनी युक्त अशी ती देवी पाहून तो अगदी आश्चर्य चकित झाला ॥१४॥ आणि म्हणाला. अगे महामाये, योग्यांच्या अधिदेवते, हे देवी तुला साष्टांग नमस्कार असो. माते, तूं सर्व कांही जाणत आहेस, तर मला निश्चित असा उपाय सांग ॥१५॥ देवीम्ह·

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हे कौंडिण्या माझे भाषण ऐक व या प्रमाणे यथाविधी व्रत
कर सप्तर्षींचे आराधन केले असतां पृथ्वीवर दुर्लभ असे
फल तुला मिळेल ॥१६॥ आणि तत्काळ दुःख नाहींसे होई
ल. व पुत्र पौत्र धन धान्य वगैरे प्राप्त होईल. कौंडिन्य म्हं-
हे व्रत जर फलदायक आहे तर त्याचा विधि निश्चये करु
न मला सांगा ॥१७॥ त्याचे भाषण ऐकून मोठ्या आनंदा
ने त्यास विधी सांगितला. व त्याजकडे कृपा दृष्टीने पाहू
न नंतर देवी गुप्त झाली ॥१८॥ त्याने चोहोकडे पाहिले
त्यास कोणीन दिसल्यामुळे वाटले कीं देवीच हे इतकेस्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तः बोलली ॥१९॥ म्हणून मी आता हे व्रत करीन म्हणजे
त्यातीने दुःख नाहीसे होईल. असा विचार करुन तो घराक
डे जाण्यास निघाला. ॥२०॥ नंतर तो ब्राह्मण गावांतील
धनीक लोकांच्या वस्तीच्या मार्गांतून जाऊं लागला
तव्हा दैव योगाने त्यास पुष्कळ द्रव्य मिळालें ॥२१॥ त्या द्रव्या
नें सर्व प्रकारचें सामान प्रयत्नाने आणून मोठ्या हर्षाने
तो आपल्या घराकडे आला ॥२२॥ त्याच्या स्त्रीने मोठ्या
आनंदाने त्याती आणलेले ओझे तीने घरात नेले सर्व
काहीं पैशाने साध्य आहे धनहीन मनुष्य नसलेलाच

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ठीक होईल ॥२३॥ असा विचार करुन तो स्त्रीस म्हणाला
(अग) ऐक आज मी व तूं मिळून ऐक सत्साम्बां नावांचे
व्रत करूं ॥२४॥ ह्याने धर्म वृद्धि करणारे हे सत्सांम्बा व्रत
तवकर पत्नी आज्ञेनुसार करुन तें चांगल्या रितीने शेव
टास नेले ते असें ॥२५॥ कीं ह्या स्त्रीने सौभाग्य वायने
देऊन उत्तम प्रकारचा स्वयंपाक केला. आणि मग त्या
ने ब्राम्हण व आप्तजन ह्यांसह व्रतास आरंभ केला
॥२६॥ व आणलेल्या सामानाने तो पत्नीसह पूजा करितां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

झाला. नंतर कथा श्रवण करुन सर्वांनी ब्राह्मणाचीपूजा
केली.॥२८॥ तेंव्हां आकाशवाणी झाली की तुझे कल्याणहोईल.
त्यानंतर सर्वांना प्रसाद देऊन त्यानें स्वतः ही प्रसाद ग्रहण
केला.॥२९॥ नंतर स्त्री व आप्तजन ह्यासह भोजन केले.
ह्या व्रताच्या प्रभावाने त्यास पुत्र पौत्र दिव्य प्राप्त झाले. ॥२९॥
सूत म्ह॰ प्रमाणे शंकरानें षडाननास मोठ्या भक्तीने
हे "व्रत सांगितले हे सर्व त्याला प्रथम वाचून संतोषीमातादेवीचे
संतोषी अंबा
कृपेने प्राप्त झाले ॥३०॥ आणि तेंव्हा पासूनच मनुष्यास
सुख देणारे चमत्कार फल देणारे असे हे व्रत प्रगट झाले तेच

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मी तुम्हास सांगितले दुसरे काय सांगावे ॥३१॥ तेंव्हा षणमु
खानें देखील ते व्रत केले व प्रसाद घेतला त्यामुळे त्यास पुष्क
ळ फळ मिळाले व्रत करणारास देखील असेच फळ मिळ
ते ह्यांत अगदी संशय नाही म्हणून भूलोकी फळ देणारे
असे हे दुर्लभ व्रत सर्व लोकांनी करावे ॥३२॥ इति श्रीभवि
ष्योत्तर पुराणे शिवषणमुख संवादे ससांम्बा व्रत कथायां
द्वितीयोध्यायः ॥ सूत उवाच ॥ सूत म्हणतात श्रोसाम्बये श्रे
ष्ठ, भक्ति तत्पर, महाभाग्यवान, शौनका, ह्य मृत्युलोकी
भक्ती व मुक्ती देणारे हे ससांम्बादेवीचे व्रत प्रगट झाले ॥१॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्याप्रमाणे ते सर्व ऐकण्या सारखे असून भूलोकी फळ
देणारे आहे त्या विषयी इतिहास सांगतो श्रवण कर.
पूर्वी प्रागधदेशांत सौराष्ट्र नांवाचे शहर होते ॥२॥ ते शह
र मगध राजांची राजधानी म्हणून सर्व लोकांत प्रसिद्ध
होते. तेथे सूर्यकेतु नांवाचा अत्यंत मतिमान राजा होऊन
गेला ॥३॥ त्याची आनंद लहरी नांवाची स्त्री पतिव्रता
होती. तो नेहमी देवीच्या भजन पूजनात तत्पर असे
॥४॥ देवीच्या कृपेने त्यास शंभर पुत्र झाले. त्यामुळे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तो नेहमी आनंदात मग्न असून देवीच्या भक्ति विषई
नेहमी तत्पर असे ॥५॥ त्याने नगरांत देवालय बांधू
न तेथे अनेक प्रकारचे दान धर्म करुन तो नेहमी
गरिबांचे पालन करीत असे ॥६॥ त्याचा वडील मुलगा
अर्ककेतु नांवाचा असून बहुश्रुत होता तो ही राज्यकार
भार पहात असून बापाच्या भक्तींत तत्पर असे ॥७॥ शत्रू
स भय देणारा असा तो राजा पुत्रा प्रमाणे प्रजेचे पालन
करुन नेहमी आनंदात असता त्यास एक दुः
ख प्राप्त झालें ॥८॥ कोणी एके वेळीं त्यांच्या राज्यांत पर

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

च क्र आले. त्या शत्रूने आपला एक दूत ह्यांच्या सभेत
पाठविला. ॥९॥ त्या दूताने निर्भीडपणे येऊन राजास वंद
न करून म्हटले, हे राजा, मालव देशाचा राजा गावांबा
हेर बागेंत येऊन उतरला आहे ॥१०॥ त्याने सांगितले
आहे कीं तूं एक खंडणी तरी द्यावी अगर क्षात्रिय धर्मा
प्रमाणे युद्ध करण्यास तयार व्हावे. असे मालवराजे म्हण
त आहे ॥११॥ हे राजा, तो मालव राजा सैन्यासह आला अ
सून उद्यां युद्ध करण्यांस तयार आहे. तरी काय उत्तर देणे
असेल ते लवकर द्यावे. ॥१२॥ असें दूताचे बोलणे ऐकून

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न येऊन जा असे दूतास सांगून तो राजा रागाने मुलास
म्हणाला ॥१३॥ अरे मुला तूं काय करितोस. परचक्र आ
ले आहे हे तुला माही नाहीं काय. तर आता जा. आणि किती
सैन्य आले आहे ते पाहून ये ॥१४॥ असे रागाचे भाषण ऐकू
न राजपुत्र गेला आणि शत्रुसैन्या पाहून येऊन राजास
म्हणूं लागला ॥१५॥ अहो बाबा माझे भाषण ऐका. मी
शत्रुसैन्य पाहून आलो. मला तर तें हल्ली अगदी तुच्छ वा
टतें ॥१६॥ घोडे दहा लक्ष, हत्ती पांच लक्ष, रथ सात लक्ष व
पायदळ वीस लक्ष असें आहे ॥१७॥ हे राजा, शत्रूचे सैन्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ह्या प्रमाणे आहे हे मी प्रत्यक्ष पाहिले. माझे सैन्य तर अगणित आहे. मी पाहून मोजून येतो ॥१८॥ असे म्हणून तेंव्हा तो राजपुत्र सैन्य पाहण्यास गेला. इकडे तो राजा अंतर्गृहात जाऊन चिंताग्रस्त होऊन बसला. ॥१९॥ आता काय करावे मज जवळ सैन्य नाही, पैसा ही पुष्कळसा नाहीं व जवळ योद्धे ही नाहींत ॥२०॥ आता मी काय करावे. मुलगा ही मूर्खच आहे. नंतर दूतास राजा म्हणाला हे दूता तूं लवकर जा आणि कुलगुरुस बोलाऊन आण. ॥२१॥ नंतर दूत त्वरेने गुरु कडे गेला. आणि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आणि गुरुस नमस्कार करुन म्हणाला हे गुरुमाहराज
तुम्हास राजाने लवकर बोलाविले आहे ॥२२॥ असें दूताचे
बोलणे ऐकून गुरु राजाकडे लवकरच आले. त्यांना पाहू
न राजा आदरानें उठून हात जोडून उभा राहिला ॥२३॥ नं
तर बसण्यास आसन देऊन अर्घ्य पाद्यांनी गुरुची पूजा के
ली तेंव्हां भक्ति भावाने युक्त झाल्यामुळें राजाच्या सर्वांगाव
र रोमांचच उभे राहिले. ॥२४॥ नंतर त्या राजानें गुरुस नम
स्कार करुन दोन्ही हात जोडून सद्गदीत अंतःकरणाने
त्यांची प्रार्थना केली. ॥२५॥ राजा म्हणाला गुरो संसा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र रुप समुद्रांतून तारणाऱ्या कुलगुरो, तुम्हास नमस्कार
असो तुमच्यावाचून माझे संकट कोण हरण करील, हे
गुरो. माझे दुःख नाहीसे करा.॥२६॥ कुलांचे हित करणारे
गुरो माझे संकटापासून रक्षण करा. सध्या माझे प्राण जा
ऊं पहात आहेत. तर हे दयासागरा मी काय करावे हे सांगा
॥२७॥ राजा असें गुरुशी बोलत आहे तोच दूत येऊन म्ह
णाला. हे राजा. शत्रूने गावास वेढा घातला. व त्यानें राजपु
त्रास बांधून नेलें.॥२८॥ त्याने भांडागार व खजिना लुटला
आतां अन्नशाला ही गेली. शत्रूचे दूत राजवाड्यांत सर्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ठिकाणी पसरले आहेत ॥२९॥ दूताचे बोलणे ऐकून राजा म्हणाला, अरे तूं आता येथून जा. नंतर राजा गुरुस म्हणाला हे गुरो परचक्राची भीति लवकर दूर करा ॥३०॥ तेंव्हा गुरु प्रसन्नचित्त होऊन राजास म्हणाले भरद्वाज म्हणतात ॥३१॥ हे राजा मी मोठ्या प्रयत्नाने आज तुझे संकट निवारण करतो. तूं ही प्रयत्न कर म्हणजे तुझे संकट आतां जाईल ॥३२॥ दुःख नाहीसे करून सुख देणारे व उत्तम फळ देणारे असे व्रत आहे. ते व्रत करूनच मी दुःख नाहीसे केले म्हणून समज ॥३३॥ तूं धैर्य धर.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मी तुला ते व्रत कांहीं शंका न धरतां सांगतो त्यापासून
लवकर फळें मिळतात. म्हणून तूं लवकर कर ॥३४॥
राजा म्ह० हे गुरो. जर तें फल दायक आहे तर विधि लवकर
सांगा. हे गुरो, तुम्ही जे सांगाल ते सर्व मी शंका न धरता क
रीन ॥३५॥ गुरु म्हणाले, हे राजा उत्तम सिद्धि देणारे असे
असा ह्या व्रत तूं लवकर कर. म्हणजे शत्रु आतांच गावा
बाहेर जाईल ॥३६॥ नंतर वचनां मध्ये श्रेष्ठ अशा परद्वा
ज गुरुने व्रताचा विधि राजास सांगितला. आणि म्हणाले
मी सांगितलें तें तूं लवकर कर व त्याचें फळ मिळीव ॥३७॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नंतर भक्ति तत्पर राजाने गुरुने सांगितल्या प्रमाणे व्रत केलें
व उपाध्यायाकडून एकाग्र अंतःकरणानें कथा श्रवण के
ली.॥३८॥ नंतर ब्राम्हणास दक्षिणा दिली व गरीबास भोज
न घातलें आणि सर्वांस प्रसाद देऊन नंतर स्वतः प्रसा
द घेतला.॥३९॥ कथा श्रवण करण्यास जे लोक आले
होते त्यांनी जगदंबेस नमस्कार करुन पौराणीक ब्राम्ह
णास यथा शक्ति दक्षिणा दिली.॥४०॥ पालखी, मणे, घोडे
हत्ती, गावें, वस्त्र, अलंकार, जहागीर, अग्रहार, भूमि, व असे
च अनेक प्रकारचे धन राजाने उपाध्यायास दिलें॥४१॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नंतर आकाशवाणि झाली कीं हे राजा, अगदी स्वस्थ
राहा, तूं भक्तीने व्रत केले म्हणून आतां तुझे शत्रु निघू
न जातील. ।।४२।। तेंव्हा सर्व ब्राम्हणानी राजास आशीर्वाद
दिला. सूत म्हणतात- हे शौनकादिक ऋषीनो, नुसत्या व्रता
चरणानेंच राजाचे दुःख नाहीसे झाले ।।४३।। तेंव्हा एकाएं
की शत्रूच्या छावणींत एकाएकी गलबला झाला. हे दूतांनो
धरा, बांधा, मारा, ठोका, पकडा, ह्या प्रमाणे शिपाई बोलू
लागले ।।४४।। असें एकून सर्व वीर हातांत शस्त्रे घेऊन
उठले आणि शत्रूच्या छावणींत आले. तेंव्हा बंदीवान राज

पुत्रांची चिंती कमी झाली ॥४५॥ संसांम्बा व्रत करण्या पूर्वी राजाच्या छांवणीतून त्या शत्रू राजानें जे योध्दे शिपाई धरून बांधून नेले होते, ते सर्व योध्दे बंधना पासून मुक्त झाले आणि हातांत शस्त्रे घेऊन त्या शत्रू राजाच्या सैन्यावर निकराने युध्द करावयास उठले ॥४६॥ तेंव्हा शत्रु सैन्याने असो शस्त्रें हत्ती घोडे रथ अलंकार वगैरे सर्व टाकुन चोरा प्रमाणे पळण्यास आरंभ केला. ॥४७॥ तेंव्हा च मालवराजा घोड्यावर बसून पळू लागला. तेंव्हा ह्या राजाकडच्या योध्यांनी त्याला मोठ्या प्रयत्नाने घोड्या सुध्दा धरून बांधिं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ले.॥४८॥ व ज्या प्रमाणें माकडास दोरीने बांधून नेतात त्या
प्रमाणें त्यास बांधून नेऊं लागले. तेंव्ह सूर्य केतु राजाने पाहि
ल्यावर त्यास सोडण्यास सांगितले ॥४९॥ मालव राजा खाली
तोंड करून नमस्कार केला व उभा राहिला. तेंव्हा सूर्य केतूने
त्यास असे विचारले कीं, तुझी मुले कुशल आहेत ना,॥५०॥
तुझा देशांत सांप्रत स्वस्थता आहे ना, सांग, मालव राजा
म्हणाला. हे राजा मी तुझा फार अपराधी आहे. आता मज
वर दया कर ॥५१॥ मी माझी सुलोचना कन्या तुझ्या पुत्रास
दिली असे समज, असे म्हणून त्यानें आपली मुलगी आणू

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न सूर्यकेतूचे स्वाधीन केली. ॥५२॥ आणि आपल्या वैभवा

प्रमाणे कन्यादानाचा समारंभ करून पुष्कळ धन ही दिले.

तेंव्हा सूर्यकेतु राजा मोठा संतुष्ट झाला ॥५३॥ यो ह्यांनीं ही

जें घेतलें होतें तें सर्व त्या सूर्यकेतू राजास त्या मालवराजा

ने दिले आणि तो मालव राजा मोठ्या आनंदानें सैन्यासुद्धां

निघून गेला. ॥५४॥ त्यादिवसापासून तो सूर्यकेतु राजा

इष्टफल देणारें असें हें व्रत प्रति मासि पौर्णी मेस करूं लाग

ला ॥५५॥ म्हणून हे व्रत मोठे श्रम पडले तरी नेहमी करीत

जावें ह्या मुळें दुःख नाहीसें होऊन सुख प्राप्त होतें ॥५६॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

इति श्री भविष्योत्तर पुराणे शिवषण्मुख संवादे ससांबा व्रतक
थांतृतीयोध्यायः ॥३॥ सुत उवाच ॥ सुत म्हणतात ॥ ऋषी हो
आता आणखी मी एक कथा सांगतो तुम्ही स्रवण करा.
जिच्या योगानें शेवटी मोक्ष मिळतो ॥१॥ या सूर्यकातू
राजानें आपल्या देशांत स्वस्थता नांदावी म्हणून ससां
बा देवीची स्थापना केली या दिवसापासून आज पर्यंत
याच्या वंशाचे रक्षण झालें ॥२॥ तो राजा एक वेळी मो
ठ्या आनंदानें व भक्तीनें स्वतः च्या देवालयांत गेला.
आणि यानें पौर्णिमेला शुक्रवारी ससांबा व्रताचा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आरंभ केला. ॥३॥ ह्याच वेळी तेथे एक सदाचरणी गुडना
वाचा एक शूद्र आला आणि तो देवीस व राजास नमस्कार
करुन मोठ्या नम्रतेने म्हणाला ॥४॥ हे राजा आपण
काय करीत आहा ते मला स्वस्थ अंतःकरणाने सांगा. म
ला देखील भक्ती उत्पन्न झाली आहे. तर हे राजा कोणत्या
देवीचे हे पूजन आहे ते मला सांगा ॥५॥ ह्याचा विधी कोण
ता व ह्यापासून काय फळ मिळते ते सांगा. राजा म्हणाला, अरे
तू कां विचारतोस तुझी इच्छा काय आहे हें निश्चये करुन सांगा
॥६॥ हे व्रत केल्यानें इच्छित फल निश्चयें करुन मिळतें

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

म्हणून हे व्रत भक्तीनें चांगले करण्या सारखे आहे ॥ ७ ॥ गुंड
म्हणाला - हे राजा मला संतती नाही म्हणून तुला विनंती करितो
की कृपा करून हे मला सर्व सांगा. काहीं शंका न धरतां मी
हे व्रत करीन ॥ ८ ॥ नंतर राजानें सर्व विधि सांगून त्याला प्रसाद
ही दिला. त्यानें भक्तीनें त्यास साष्टांग नमस्कार करून तो आ
पल्या घरी आला. ॥ ९ ॥ नंतर त्याने आपल्या स्त्रीस व भावांस
तें व्रत सांगीतले. व त्या धर्मात्मा गुंडानें आपल्या संपत्ती
प्रमाणे सर्वांसह मोठ्या भक्तीनें पुत्राची इच्छा धरून ते
व्रत केले. ॥ १० ॥ आणि सर्वांस प्रसाद देऊन नंतर स्वतः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्रहण केला. नंतर सर्वांसह भोजन करून त्या व्रताचे विसर्जन के
लें ॥११॥ त्याच रात्री मोठ्या आनंदानें आपल्या स्त्री शी रममाण
झाला तेंव्हा रत्नसांबा देवीचे कृपेने त्याच्या स्त्रीस गर्भ राहीला.
व पुढे दहाव्या महिन्यांत तिला मुलगा झाला. ॥१२॥ मुलगा
झाल्यावर मी पुन: असेच व्रत करीन, असा त्यानें संकल्प के
ला. परंतु दुर्दैवानें त्या उत्तम व्रताचें त्यास विस्मरण झाले
॥१३॥ त्यामुळें त्याला फार दुःख झाले. ते काय सांगावे, मुल
गा दिवसेंन दिवस सारखा चंद्रकले प्रमाणे मोठा होऊन
लग्नाला योग्य झाला ॥१४॥ आतां आपण मुलाचे लग्न

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

धरावे असे त्याला वाटले. इताचे वेळीं त्याच्या पुत्रास अकस्मात
रोग झाला.॥१५॥ त्याला रोग झाल्यामुळें ह्या मुलाची भावी स्त्री श
त्रुने हिराऊन नेली. तेव्हा तो गुंड व त्याचा शत्रू ह्यां मध्यें परस्प
र फार निकराचे भांडण झालें॥१६॥ नंतर उलट गुंडाचा कु
भांड रचणारा शत्रुच त्याचे ज्ञाति बंधु निवारण करीत
असतांही अविचारानें स्वतः गुंडास शिक्षा व्हावी म्हणून
राजदरबारांत खोटी वलबाडीची फिर्याद घेऊन गेला.॥१७॥
तो शत्रु अति लिले ते राजास म्हणाला. मणिधर-म्हणतो हे राजा,
तुझ्या नगरांत गुंड नावाचा शूद्र फार उन्मत्त झाला आहे त्या दुष्टा
ने माझें सर्व द्रव्य हीराऊन नेले॥१८॥ नंतर गुंड-म्हणाला.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हे राजा ह्या माधिचरानें माझी सून पळऊन नेली. तिच्या आ
ई व बापानें ती मुलगी अगोदरच माझ्या मुलास दिली आहे.
व ह्यानें माझे द्रव्यही नेले आहे. म्हणून मी तुला शरण आ
लो आहे ॥ २६ ॥ असें त्यानें सांगितलें तरी ससांबेच्या मायेनें
मोहित झालेल्या त्या राजानें कांहीं ही विचार केला नाहीं ॥ २७ ॥
गुंडाचे घरीं असलेलें सर्व द्रव्य राजानें हिरावून आणि
लें आणि त्याला त्याच्या स्त्री पुत्रासह कैदेंत टाकलें.
॥ २८ ॥ तेव्हा त्याच्या हातापायांत शृंखला नी बांधुन टाक

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ले आहेत असा तो गुंड प्रतिदिवशीं राजाच्या आज्ञे मुळें
रस्त्यावर कुदळी घेऊन काम करू लागला. ॥२२॥ एके दि
वशी त्याचापिता नगरांत दगड व माती ह्याचें कामें
करूं लागला असता त्याला तान्हेला होऊन एका ब्राम्ह
णाचे घरी पाणिपिण्यास गेला. ॥२३॥ तेव्हा त्याचे घरी
भक्तीने चाललेलें त्र्यंबकेचे व्रत त्याने पाहिलें त्या गुंडाने
ब्राम्हणास नमस्कार करुन तो गुंड फार नम्रतेने म्हणाला.
॥२४॥ हे ब्राम्हणा माझी विनंती ऐका मी दुदैव योगाने
हे व्रत करण्याचे मी विसरलो म्हणुन मी प्रार्थना करीतो कीं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

माझे द्रव्य घेऊन तुम्ही हे सत्यनारायणाचे व्रत करा ॥२५॥
नंतर त्या ब्राम्हणाने ते घेऊन वाणिज्याची त काष्ठ सोडून व्रत
केले त्याला प्रसाद दिला व प्रार्थना करून आपल्या घरी
गेला ॥२६॥ तेव्हा त्या राजाचे शिपाई मोठ्या आश्चर्याने
त्याला चाल असे म्हणाले. ॥२७॥ पण त्याने त्यांची विनंती
करून त्यांसही थोडेसे धन दिले आणि बाकीचें ब्राम्ह
णास दिलें. नंतर त्या ब्राम्हणानें ही मोठ्या यत्नानें ते
उत्तम व्रत केले ॥२८॥ नंतर सर्वांस प्रसाद देऊन त्या गुंडा
शुद्रास प्रसाद दिला. आणी तुझे दुःख नाहीसे होवो. तुला
सुख मिळो. असा आशीर्वाद त्यास दिला ॥२९॥ त्याने ब्राम्ह

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णास नमस्कार करून तो पुन्हा तरूंगात गेला आणी मी आ
ज व्रत केले. असे त्याने आपल्या स्त्रीस व मुलास सांगितले
॥३०॥ व त्या व्रताच्या प्रभावाने उद्या माझे कार्य होईल असे
म्हणाला. त्याच रात्री श्री सांबा राजाच्या स्वप्नात जाऊन म्ह
णाली. ॥३१॥ हे राजा, मी सांगतो ते हे कार्य तूं उद्या निःशंक
पणे कर. माझे व्रत तो गुंड विसरला होता त्यामुळें मी त्याला
शिक्षा केली होती. ॥३२॥ आता मला तो शरण आला आहे,
तर त्याचे धन त्यास उद्या दे. त्यास कैदेतून मोकळें कर असे न
करशील तर मी तुझा नाश करीन ॥३३॥ असे राजाला स्वप्न

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तसांगुन ती ससांबादेवी गुप्त झाली. नंतर राजानें पाह
टेस उठल्यावर प्रातस्मरण करुन ब्रम्हचिंतन केलें॥३५॥
नंतर स्वशरीरात चतुर्दश भुवनात्मक विराट पुरुषाचेंचि
तन करुन स्वर्गादि लोकाचिंतन केलें. नंतर यथावि
धि देह शुध्दिं व स्नान संध्यादि विधि आचरुन राजा
सभे मध्ये येऊन आपल्या सिंव्हासनावर बसला॥३६॥
आणि त्या सूर्यकेतु राजानें लागलेंच आपले दूतास आ
ज्ञा केली कीं दूतांनो, कारागृहामध्ये गुंड या नांवाचा
शद्र, त्याची स्त्री आणि पुत्रासह मुक्त कैद केलेले आहे. त्यास

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सोडून लवकर इकडे आणा ॥३६॥ आणी त्याच्या बेड्या सोडा.
या प्रमाणे दुतांस आज्ञा होताच त्यांनीं त्या गुंड शुद्रास स्त्री व
पुत्रासह मुक्त केले. व त्यास यथा विधि मंगल स्नान घात
ले ॥३७॥ वस्त्र अलंकार देऊन तांबड तोब संतुष्ट केले
आणि स्वादिष्ट अंन्नाने त्यास भोजन घातलें भोजन
झाल्यावर त्या शुद्रस प्रश्न केला. ॥३८॥ हे गुंडा तुझी ही
अशी दशा का झाली ते सांग. असे राजाचे भाषण श्रवण
करून तो शुद्र दुःखित होऊन म्हणाला. ॥३९॥ हे राजा संसा
राच्या भरांत मदोन्मत्त झालो त्यामुळें मी या दशेप्रत पावलो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आहे. ॥४०॥ हे राजा आज मी आपणास शरण आलो
आहे तर आपणास वाटेल तसे करा. असे त्या गुंडाचे
भाषण ऐकून राजा तेव्हा संतुष्ट झाला. ॥४१॥ आणि
राजानें त्याचे जे द्रव्य आणि ले होतें त्याच्या दुःपट दिले. आणि
म्हणाला. आता तुझे दुःख गेलें ॥४२॥ नंतर माणिवरापासून
ती मुलगी आणली व त्यास त्यावेळीं शिक्षा दिली तिच्यां बापा
नें पुनः गुंडाच्या निरागी पुत्रास विधि पूर्वक ती मुलगी अ
र्पण केली ॥४३॥ त्या दिवसा पासून तो शूद्र हे ससांबेचे व्रत
करु लागला व ह्याच्या प्रभावाने शेवटी तो ससांबालोकास

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गेला ॥५४॥ सूत म्हणाले, अहो, ब्राम्हणहो तुम्ही श्रवण केलेले हे ससांबाव्रत ह्या लोकीं मोठे संकट हरण करणारे आणि पुत्र व धान देणारे आहे. ॥५५॥ शीघ्र फल देणारे व दारीद्र आणि दुःख ह्यांचा नाश करणारे हे व्रत आहे या प्रमाणे भुक्ती व मुक्ति देणार असून शेवटी ससांबा लोकास नेणारे हे व्रत आहे ॥५६॥ म्हणुन सर्व लोकांनी ससांबाव्रत कोणत्याही कार्याचे आरंभी करावे. म्हणजे ते कार्य सिद्धीस जाते. लढाईंत व वादविवादांत जय जिंकण्याचे वेळीं किंवा संकट व भय उत्पन्न होईल

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥४७॥ अगर जेंव्हा जेंव्हा दुःख प्राप्त होईल. त्या त्या वेळीं
हे मोठ्या भक्तीने करावे. सर्व व्रतामध्ये फळ देणा
रे असे उत्तम व्रत आहे ॥४८॥ गरीबावर दया करण्या
करिता शंकरानें हे व्रत प्रसिद्ध केले आहे ॥४९॥
॥इति श्री भविष्योत्तर पुराणे शिवषण्मुख संवादे स
॥ सत्सांम्बा व्रत कथायां चतुर्थोध्यायः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=18.01.20 13:26
,TRANSFERRED=2020/01/18 at 13:34:45
,PAGES=55
,TYPE=STD
,NAME=S0002560
,Book Name=M-2352-SATYAMBAVRAT KATHA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection